

LT

Stalkerio apokalipsė

Ir kai Avinėlis atplėšė septintąjį antspaudą, danguje pusvalandžiui stojo tyla (Apr 8, 1)

6 val. ryto. Dangus apniukęs, tačiau švelni aušros šviesa šiek tiek prasišviečia pro slogią debesų paklodę, išryškindama vešliais žolynais apaugusių kalvų žalumą. Stalkeris atsiskiria nuo bendrakeleivių ir ūkanotais laukais nuklysta tolyn tam, kad pabūtų vienas. Galiausiai sustoja. Kniūbščias gulasi į drėgną ryto žolę. Apsiverčia ant nugaros, giliai atsidūsta, užmerkia akis... Be galo pavargęs, lėtai grimzta į save, į hipnagogijos miglą, tačiau neužmiega.

Laikas sustoja.

Staiga, pakinta šviesa- tarytum kiek prasisklaido sunkių debesų ir tiršto rūko sluoksnis. Vis dėlto, tai nėra niekas nepanašu į ryto saulę, nepanašu į jokią kitą šviesą. Pusei sekundės stoja klaiki, mirtina tyla... ir kitą akimirką viskas baigiasi. Danguaus skliautas ir vėl apniukęs. Laukais nuslenka vėjo šuorai. Stalkeris neatmerkia akių. Neįsivaizduoja? Neįsivaizduoja?

Pradinį atspirties tašką triptikui davė genialaus rusų režisieriaus Andrejaus Tarkovskio filmas. Paslaptinga detalė, kuri sujaudino, sužeidė ir išprovokavo atsaką buvo, viso labo, akimirka pakitusi šviesa, nelegaliam vedliui, vadinamam stalkeriu, prigulus ant rasotos žolės ir užmerkus akis. Aš nežinau, kas tai buvo: momentinis seno, suraižyto video įrašo gedimas, sąmoninga režisieriaus intencija ar kažin koks mano pačios galvoje pasivaidenęs blyksnis. Tai, tiesą sakant, neturi jokios reikšmės. Tokia, rodos, menka detalė iššaukė stiprų rezonansą su mano asmeniškiausiomis patirtimis- visais pražiopsotais stebuklais, išsprūdusiomis akimirkomis, nerealizuotomis galimybėmis, užmirštais sapnais.

Tačiau aš atsimerkiu- pažadino atgimęs jautrumas trapioms subtilybėms, kurios, rodos, taip lengvai prasprūsta nepastebėtos, bet būtent dėl to yra stebuklingos. Filme jų buvo apstu. Gyvenime- taip pat.

Stalkerio apokalipsė- tai pirmasis bandymas tapyba prisiliesti prie neapčiuopiamų akimirku blyksnių. Norėjau įamžinti tai, kam neatsigręžiama, neatsimerkiama, ko neišgirstama, tačiau palieka pėdsaką sąmonėje ir kartkartėmis pasirodo sapnų, nuojautų pavidalu. Davidas Gilmouras dainuoja: „Kai buvau vaikas, akies kamputyje man šmėkštelėjo reginys, atsiskleidė pažiūrėti, tačiau nieko nebebuvo, iki šiol nežinau ką mačiau.“

O aš noriu žinoti. Suspėti atsisukti, sustabdyti šmėkštelėjusią akimirką, užšaldyti šią paveikslą, išstėti pauzę, *Tylą Danguje* tiek ilgai, kiek bus žiūrima į drobę. Ši yra mano pačios asmeninė mikro-apokalipsė, apreiškimas, vaikystės stebuklo prisiminimas, kai dievulio šviesa švietė ryškiai ir joje buvau saugi. Kai *pastebėdavau*.

Vis dėlto nenorėjau tapyti savęs, šitai būtų pernelyg atvira ir tiesmukiška, Tarkovskio Stalkeris tam taip pat netinkamas. Ieškojau žmogaus, galinčio mane įkūnyti, žmogaus, kuris galėtų tapti manimi, kuriame galėčiau saugiai apsigyventi ir sustingti akimirkoje. Toks žmogus atsirado- Michaelas. Apie jį nepasakosiu, jis- nepažįstamas ir tuo pačiu skausmingai artimas. Michaelas tapo manimi, aš tapau Stalkeriu; veidrodžių labirintas, kuriame atspindžiai išstėsia šviesos blyksnių, akies mirktelėjimą, prarastą vaikystės reginį į begalybę. Tam, kad *pastebėtumėm*.

EN

Stalker's apocalypse

And when the Lamb broke the seventh seal, there was silence in heaven for about half an hour (Revelation 8:1)

6am. The sky is overcast, but the soft light of dawn shows through slightly, saturating the green of the lush vegetation. In the hilly, misty, overgrown meadowland Stalker wanders off to be by himself. Out of sight of the others, he sinks down into the undergrowth and lies flat out on the ground. Tired, he turns over, sighs deeply and closes his eyes. Now he sinks down into himself slowly, into the hypnagogic state, yet he's not asleep. Time stops.

Suddenly, the light seems to change, as if one of the layers of cloud in front of the sun has moved away. But the light feels transcendental, it is not the light of the sun, or is it? What else? And there follows eerie silence for about half a second... Then, the next moment, it all shifts back, as it was before, as if nothing has happened. Stalker doesn't even open his eyes. Didn't he notice it?

The starting point of my own *Stalker* derives from Andrei Tarkovsky's mysterious work of the same name. A particular uncanny detail which pricked me, wounded me and provoked the response which continues till this very day, was the momentary change of light while the illegal guide called stalker lies in the grass with his eyes closed. I do not know what that was- some subtle old dvd glitch, intentional filmmaker's addition or the imaginary flash in my own head. It is not important. It resonated with my own life on very personal levels, with all the missed miracles, lost moments and forgotten dreams.

Again I became sensitive to such subtle features that are so hard to notice, but therefore, the most magical. And the film was full of them.

And the Life was full of them.

Stalker's apocalypse was the first attempt to explore the elusive, fleeting, indescribable experiences through painting. I wanted to depict something one usually would pass by not noticing, yet that often has a huge impact on a subconscious level. David Gilmour sings:

When I was child

I caught a fleeting glimpse

Out of the corner of my eye.

I turned to look but it was gone

I cannot put my finger on it now

But I wanted to put my own finger on it! To freeze such impalpable momentary thing in a painting, to make it stay, to continue the pause, the magic, the *Silence in Heaven* for as long as one looks at the work. It is my very own personal micro-apocalypse, the revelation, the memory of my magical childhood when god's light was shining bright and I was safe in it. When I used to notice *it*.

However, I did not want to depict myself, to open up this much, yet I also did not want to paint the protagonist of Tarkovsky's film. Instead I was looking for someone who could embody me in a painting, someone to be me. And he was there, Michael Georgiev, a stranger and a soulmate at once. Michael as me, me as Stalker; the hall of mirrors, whose reflections have stretched the magical moment to infinity. So that it can be *noticed*.

Sigita Morkūnaitė

(b. 1992, Lithuania)

Website: <https://www.behance.net/sigitamorkunaite>

LT

Išsilavinimas

Nuo 2012 - 2016 The Glasgow School of Art, tapyba ir grafika

2006-2011 - Rokiškio dailės mokykla

Grupinės parodos

2015 - "Safe and Healthy" („Saugu ir sveika“) The Glasgow School of Art studentų paroda, Mclellan Galleries, Glasgow, Škotija.

2014 - "Second Year Show" („Antrųjų metų šou“) The Glasgow School of Art studentų paroda, Grace and Clark Fyfe Gallery, Glasgow School of Art, Glasgow, Škotija.

2014m. Rokiškio dailininkų klubo RODA tapybos paroda „RODA rodo“, Kaunas.

2013m. Kasmetinė-ataskaitinė dailininkų klubo RODA paroda, Rokiškio miesto dvaras.

2013m. „Archetypes and beginnings“ Galleria d'Arte la Piccola. Bolonija, Italija.

2012m. Kasmetinė-ataskaitinė dailininkų klubo RODA paroda, Rokiškio krašto muziejus.

2010m. „Ženkliai“. Paroda Panevėžio miesto 507-ajam gimtadieniui, Panevėžys.

2010m. Kasmetinė-ataskaitinė dailininkų klubo RODA paroda, Rokiškio miesto dvaras.

2009m. „Moters Širdis“. Arūno Uoginto ir Rokiškio dailininkų klubo RODA dailės darbų paroda, Rokiškio krašto muziejus.

Autorinis vakaras/paroda

2013m. „Paslaptis. Kelionė. Sapnas“, galerija AV17, Vilnius.

Pasiekimai

2011m. Rokiškio rajono savivaldybės mero padėka už išskirtinius kūrybinius darbus bei aktyvų dalyvavimą įvairiose parodose.

2011m. „Creative industries“ . Tarptautinis projektas-konkursas Latvijoje. Laureatė.

2010m. Nominacijos „Už kūrybinius nuopelnus“ laimėtoja Rokiškio Jaunųjų Lyderių Klubo organizuojuose Jaunimo apdovanojimuose „Metų Talentas“.

2010m. MAXIMA stipendijos laimėtoja „Jaunųjų talentų“ konkurse.

2010m. Rokiškio liaudies teatro ir „Gimtojo Rokiškio“ Nikodemų nominacija- Metų Debiutas.

2009m. Metų Menininko nominacija Rokiškio Jaunųjų Lyderių Klubu organizuojuose Jaunimo apdovanojimuose.

2009m. „Natiurmortas kitaip“. Regioninė tapybos paroda-konkursas. Laureatė.

EN

Education

2012-2016 - BA (Hons) Fine Art: Painting & Printmaking, Glasgow School of Art, Glasgow, UK.

2006-2011 - Fine Art, Rokiškis Art School, Rokiškis, Lithuania.

Selected group exhibitions

2015 - "Safe and Healthy", Mclellan Galleries, Glasgow School of Art, Glasgow, UK.

2014 - "Second Year Show", Grace and Clark Fyfe Gallery, Glasgow School of Art, Glasgow, UK.

2014 - "RODA rodo" („RODA shows"), KTKC, Kaunas, Lithuania.

2013 - "Movement and Motion", "The Body", "Colour" and "End of Year Exhibition", The Mackintosh Building, Glasgow School of Art, Glasgow, UK.

2013 - The annual Rokiškis Artist Club RODA exhibition, Rokiškis Regional Museum, Rokiškis, Lithuania.

2013 - "Archetypes and Beginnings", Galleria d'Arte la Piccola, Bologna, Italy.

2012 - The annual Rokiškis Artist Club RODA exhibition, Rokiškis Regional Museum, Rokiškis, Lithuania.

2010 - "Ženkilai" ("Signs"), Panevėžys Civic Art Gallery, Panevėžys, Lithuania.

2010 - The annual Rokiškis Artist Club RODA exhibition, Rokiškis Regional Museum, Rokiškis, Lithuania.

2009 - "Moters Širdis" ("Mother's Heart"), Rokiškis Regional Museum, Rokiškis, Lithuania.

Solo show

2013 - "Paslaptis. Kelionė. Sapnas" ("Mystery. Journey. Dream") AV17 gallery, Vilnius, Lithuania

Selected awards

2011 - The commendation by Rokiškis city mayor for creative achievements.

2011 - Audience award in the international competition "Creative Industries", Liepaja, Latvia.

2010 - Rokiškis folk theatre and "Gimtasis Rokiškis" Award for the Best Artist Debut, Rokiškis, Lithuania.

2010 - "The Young Talent" award and scholarship granted by MAXIMA group in the Young Talent competition, fine art category, Vilnius, Lithuania.

2009 - Winner in the regional still life painting competition "Natiurmortas kitaip", Panevėžys, Lithuania.

2009 - "The Artist of the Year" in the youth competition organized by the Rokiškis Youth Leaders' Club, Rokiškis, Lithuania.